

Metodika pro zřízení a provoz energetických komunit

Ministerstvo životního prostředí

2023

1 Popis komunitní energetiky a její výhody pro obec

Mezi hlavní přínosy pro vznik energetických společenství (ES) patří:

- Nahrazování fosilních paliv – decentralizovaná výroba energie z obnovitelných zdrojů vede ke snížení spotřeby fosilních paliv a tím ke snížení emisí CO₂
- Snížení spotřeby – cílem projektů komunitní energetiky je i snižování spotřeby energie, vyšší efektivita využívání energie a přechod k obnovitelným zdrojům
- Snížení závislosti a zvýšení bezpečnosti – díky snížené spotřebě a využití lokálních zdrojů energie dochází ke snížení závislosti na dodavatelích energie a energonositelích.
- Snížení nákladů na energie, prevence energetické chudoby – energetická společenství mají možnost stanovit cenu energie z vlastních zdrojů, a tímto způsobem pomoci lidem ohrožených energetickou chudobou.
- Zapojení veřejnosti – energetická společenství díky svému participačnímu charakteru vedou k demokratizaci místní energetiky a k osvětové činnosti v rámci komunity vedoucí k dalšímu rozvoji společenství
- Místní rozvoj – díky projektům komunitní energetiky vznikají nová pracovní místa v místě vzniku společenství a nové místní příjmy pro členy společenství.

Vzhledem k tomu, že současné trhy s elektřinou byly navrženy pro dispečerské elektrárny, mají výrobci i obchodníci odchylky, které je třeba vyřešit na vyrovnávacích trzích, což zvyšuje ceny těchto trhů. Zvýšení variabilních zdrojů v energetických systémech snižuje provozní hodiny tradičních elektráren, které jsou nezbytné pro zajištění bezpečnosti dodávek. Zvýšení penetrace obnovitelných zdrojů je důležité pro dosažení uhlíkové neutrality, ale mělo by být spolehlivé a cenově dostupné tak, aby byla zaručena bezpečnost energetických systémů za rozumné ceny. Flexibilita je klíčem ke kompenzaci nejistoty těchto variabilních zdrojů, jelikož propojení energetických sektorů je důležitým řešením. Jedním z dílčích řešení stability energetického trhu je komunitní energetika. Komunitní energetika využívá dynamického rozvoje variabilních obnovitelných zdrojů, ale zároveň se snaží vykompenzovat spotřebu v lokalitě v závislosti na výrobě těchto místních zdrojů. Svou samoregulací, která je podmíněna efektivním využíváním těchto zdrojů, přispívá ke zvýšení spolehlivosti a stability celé energetické sítě.

Energetická společenství mohou nabývat rozdílných forem a velikostí od bytového domu až po společenství s desítkami tisíci členů.

Energetická společenství lze dělit i dle funkce a předmětu jejich činnosti, viz např. (Caramizaru, Uihlein 2020) na energetická společenství, která mají následující hlavní aktivity: kde jsou obecně rozlišovány následující typy společenství dle funkce, hlavní aktivity:

- Výroba – vlastní zdroj energie - vyrobená energie se nespotřebovává sama, ale přivádí se do sítě a prodává se dodavateli, či se akumuluje
- Zásobování – výroba, prodej a přeprava energie zákazníkům
- Spotřeba a sdílení: energetická komunita vlastní a vyrábí energii, která je následně využívána a sdílána pouze uvnitř komunity
- Distribuce – síť vlastněná a spravovaná komunitou, obvykle kombinovaná s výrobou, tj. místní distribuční síť nebo malé sítě dálkového vytápění a (bio)plynu
- Energetické služby: celá řada služeb zaměřených na energetickou účinnost nebo úspory energie, od rekonstrukcí, energetických auditů, energetického managementu až po finanční služby

- Elektromobilita: sdílení aut nebo správa nabíjecích stanic
- Další aktivity: měkká opatření, včetně poradenství, sdílení informací a zvyšování povědomí v oblasti energetických komunit

2 Právní aspekty společenství a vývoj energetické legislativy

Občanské energetické společenství (OES) je nový právní subjekt, který může být složen ze spotřebitelů, výrobců a provozovatelů lokálních soustav. Energetická společenství mohou být velmi důležitá pro agregaci místní distribuované výroby a spotřeby. Maloobchodní ceny elektřiny jsou podstatně vyšší než velkoobchodní ceny kvůli všem dodatečným nákladům spojeným s přístupem k síti a jejím používáním, komercializací a náklady obecného hospodářského zájmu, jako jsou další energetické poplatky a kapacitní mechanismy, které spotřebitele motivují k tomu, aby byli součástí OES.

Základní rámec komunitní energetiky vytyčují dvě směrnice Evropského parlamentu a Rady EU. Tyto směrnice budou integrovány do české energetické legislativy. Nejprve budou do novely Energetického zákona implementovány základní předpoklady pro rozvoj energetických komunit v České republice a v rámci připraveného nového znění Energetického zákona dojde k úplnému pokrytí všech oblastí komunitní energetiky.

Kromě zákonných úprav musí dojít i ke změnám v sekundární legislativě. Podrobný popis činností a podmínek je uveden v prováděcích vyhláškách. Tyto vyhlášky jsou průběžně aktualizovány v návaznosti na změny v zákonech.

Důležitou oblastí pro rozvoj komunitní energetiky je implementace inteligentního měření AMM. Zahájení instalace AMM je stanoveno na 1.7. 2024. Do této doby budou všechny výroby lokální energetiky osazovány měřením typu B, což je průběhové měření pro velké odběratele.

Z pohledu evropské legislativy dělíme energetická společenství do dvou základních kategorií:

- Občanská energetická společenství (OES)
- Společenství pro obnovitelné zdroje (SPOZE)

Občanská energetická společenství představují vzhledem ke své členské struktuře, požadavkům na správu a účelu nový druh subjektu. Měly by mít možnost fungovat na trhu za rovných podmínek, aniž by byla narušena hospodářská soutěž, by se na ně nediskriminačním a úměrným způsobem měly vztahovat práva a povinnosti, které se vztahují na ostatní elektroenergetické podniky. Občanská energetická společenství by neměla být vystavena regulačním omezením, pokud používají stávající nebo budoucí komunikační technologie s cílem sdílet elektřinu z výrobních kapacit v rámci občanského energetického společenství mezi svými členy nebo podílníky na základě tržních zásad, například kompenzací energetické složky členů nebo podílníků využitím výroby, která je v rámci společenství k dispozici, a to i přes veřejnou síť, za předpokladu, že oba body měření patří společenství. Sdílení elektřiny umožňuje členům nebo podílníkům, aby jim byla dodávána elektřina z výrobních zařízení v rámci společenství, aniž by byli v jejich přímé fyzické blízkosti nebo se nacházeli v jednom odběrném místě. Pokud je elektřina sdílena, neměl by tím být dotčen výběr síťových poplatků, sazeb a odvodů souvisejících s toky elektřiny. Sdílení by mělo být usnadněno v souladu s povinnostmi a náležitými lhůtami pro zajišťování výkonové rovnováhy, měření a účtování.

Členství v občanských energetických společenstvích by mělo být otevřeno všem kategoriím subjektů. Rozhodovací pravomoci v rámci občanského energetického společenství by však měly být omezeny na

ty členy či podílníky, kteří nejsou zapojeni do komerční činnosti velkého rozsahu a pro něž odvětví energetiky nepředstavuje primární oblast ekonomické činnosti. Občanská energetická společenství ve smyslu této směrnice se považují za kategorii spolupráce občanů nebo místních subjektů, která by měla být uznávána a chráněna právními předpisy Unie. Ustanovení o občanských energetických společenstvích nebrání existenci jiných občanských iniciativ, jako jsou například iniciativy vyplývající ze soukromoprávních smluv. Mělo by proto být možné, aby si členské státy pro občanská energetická společenství zvolily jakoukoli formu subjektu, například sdružení, družstvo, partnerství, neziskovou, příspěvkovou organizaci nebo malé a střední podniky, pokud takový subjekt může vlastním jménem vykonávat práva a mít povinnosti.

Společenství pro obnovitelné zdroje je právní subjekt:

- který je v souladu s platným vnitrostátním právem založen na otevřené a dobrovolné účasti, je samostatný a je účinně kontrolován podílníky nebo členy, kteří se nacházejí v blízkosti projektů energie z obnovitelných zdrojů vlastněných a vybudovaných tímto právním subjektem;
- jehož podílníky nebo členy jsou fyzické osoby, malé a střední podniky nebo místní orgány, včetně obcí;
- jehož hlavním účelem není vytváření zisku, ale poskytování environmentálních, hospodářských nebo sociálních společenských přínosů svým podílníkům nebo členům anebo místním oblastem, kde provozuje svou činnost;

Platby za distribuci a další regulované poplatky v rámci energetických společenství

V rámci energetických společenství jsou další přidanou hodnotou pro členy těchto společenství možné úspory z regulovaných poplatků. Žádná platba nemůže být z principu vyšší než je stanovená velikost klasických distribučních plateb, ale naopak zde může docházet k významné úspoře těchto poplatků. Výše úspory je závislá na způsobu připojení zdrojů a blízkosti jednotlivých odběrných míst. Nejvyšší úsporu regulovaných plateb dosahují odběry, do kterých je přímo připojena lokální výroba. Tento obdobný princip bude uplatněn i u bytových domů, kdy je elektřina sdílena prostřednictvím hlavního domovního vedení. V případě využívání veřejné distribuční sítě bude část regulovaných plateb poměrově snížena v závislosti na galvanickém propojení využívané distribuční soustavy mezi odběrným místem a zdrojem. Dalším důležitým technickým aspektem je, na jaké napěťové úrovni je energie sdílena, nebo zda je dodávána přes více napěťových úrovní.

I v případě, že bude využita lokální distribuční síť energetického společenství, budou platit obdobné podmínky a úspory pro členy společenství jako v případě veřejné distribuční sítě. Případné provozní benefity nebo nerozdělený zisk z provozu vlastní lokální sítě bude ziskem energetického společenství.

Rozšíření energetického společenství na další subjekty v rámci obce

Obce jsou přirozeným integrátorem místních aktivit. V zahraničí má komunitní energetika mnohaletou praxi a úspěšně se rozvíjí ve vazbě na útvary centrální energetiky. S rozvojem decentralizace energetiky a se změnami na energetickém trhu jsou nastaveny vhodné podmínky a předpoklady pro rozvoj komunitní energetiky v České republice. Výhodou obecních energetických komunit je přirozená spádovost všech občanů a podnikatelů k příslušné obci. Obecní úřad má odpovědnost za rozvoj územního plánu, komunikaci se všemi provozovateli síťových infrastruktur a dalších dotčených orgánů, které je vhodné skloubit s rozvojem místní komunitní energetiky a návazných energetických služeb a činností.

V případě zřízení energetického společenství pro dané město, obec i mikroregion je vhodné jeho aktivity zpřístupnit všem jeho občanům a dalším subjektům na území příslušné obce. Široký rámec energetického společenství přinese výhody všem jeho účastníkům a umožní využít společně budované zdroje elektřiny, akumulace, informační a řídicí systémy i vypořádání finančních toků. Na společném fungování společenství získají přínosy všichni účastníci energetického společenství a vzájemně se předem dohodnou a stanoví si podmínky pro jeho činnost. Z těchto důvodů doporučuje postupně otevřít energetická společenství měst, obcí a mikroregionů všem zájemcům v dané lokalitě a motivovat je na zapojení do společné komunitní energetiky.

3 Zmapování spotřeby a výroby elektrické energie v dané obci

Základním počátečním krokem k systematickému řízení a efektivnímu provozování energetického společenství je zmapování časového průběhu spotřeby a výroby (nejen) elektrické energie v obci

Prvním krokem je zmapování všech stávajících odběrných míst v majetku obce s označením způsobu záznamu průběhu nebo objemu spotřeby. Data je potřebné získat pro celý kalendářní rok, ideálně s typickým průběhem spotřeby, tedy s typickým provozem (např. bez vlivu odstávky, rekonstrukce apod.). Tyto nestandardní podmínky, které ovlivnily spotřebu při typickém provozu je vhodné uvést v poznámce.

Zdrojem dat jsou instalovaná fakturační i podružná měřidla (elektroměry). Je vhodné ruční odečty nahradit automatizovaným sběrem dat a tedy požádat o přístup k datům všech odběrných míst na portálu provozovatele distribuční sítě nebo instalovat ve vybraných budovách vlastní systém měření s ukládáním dat. Odběrná místa z napěťové úrovně VN (např. zimní stadion) a větší odběrná místa z napěťové úrovně NN (např. školy) s nepřímým měřením jsou osazena měřením se zaznamenáním průběhu spotřeby elektrické energie. Ostatní menší odběrná místa jsou osazena měřením neprůběhovým, která zaznamenávají pouze objem spotřebované energie za vyhodnocované období. Pro zpracování vstupních parametrů dodávky je nutné zajistit data spotřeby všech odběrných míst za celý kalendářní rok.

Doporučené informace evidované u odběrného míst jsou:

- Označení odběrného místa
- Adresa odběrného místa
- EAN – jedinečný kód odběrného místa uvedený ve smlouvě a na fakturách, zahrnuje také identifikaci distributora
- U odběrů z VN (vysokého napětí) velikost rezervovaného příkonu (RP) v MW (megawattech) a velikost roční a měsíční kapacity za kalendářní rok
- U odběrů z NN (nízkého napětí) velikost hlavního jističe
- Příslušná distribuční sazba uvedená ve smlouvě
- V případě více tarifních sazeb rozdělení na část z VT a z NT

Analýza a vyhodnocení dat získaných ze zdrojů – měřidel, se skládá z monitoringu (sběru dat v časovém intervalu), zpracování dat (přiřazení odpovídajících dat k správnému časovému úseku v roce, posouzení anomálií), vyhodnocování časového průběhu dat (průběžně v závislosti na časovém kroku sběru dat) a formulace závěrů pro případná rozhodnutí k efektivnímu využití energie či úpravě provozu.

Data spotřeby je nutné harmonizovat s časem, aby analýza spotřeby a výroby odpovídala reálnému průběhu. U spotřeby v odběrných systémech, kde je závislost na venkovní teplotě (vytápění, příprava teplé vody, klimatizace, chlazení), je vhodné doplnit měření venkovní teploty (ideálně v hodinovém kroku).

Všechna data je vhodné propojit do jednoho datového systému (programu) a uvažovat s rezervou pro rozšíření odběrných míst, aktualizací informací s historií a rozšíření zdrojů elektrické energie v souladu s plánem rozvoje regionu (obce).

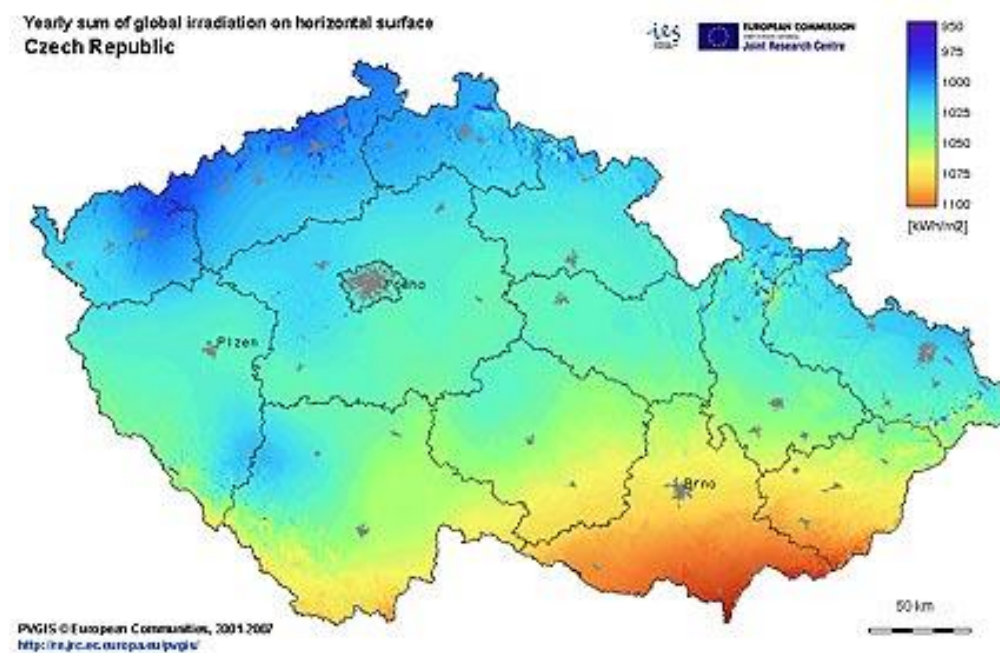
Pro porovnávání spotřeby z hlediska efektivnosti jednotlivých odběrných míst v obdobných budovách (shodný způsob provozu, např. bytové domy, škola, administrativní budovy apod) je vhodné spotřebu za rok vztáhnout na měrnou jednotku plochy (doporučuje se vztažná plocha uvedená v Průkazu energetické náročnosti budovy – PENB).

4 Využití energetického potenciálu lokality

Souběžným procesem se samotným zjišťováním potenciálu OZE musí být analýza potenciálu energetických úspor, zahrnující jak snižování tepelných ztrát budov, tak zvyšování efektivity technologií v nich umístěných – a u větších energetických společností i dalších systémů (např. veřejného osvětlení v obci). Pouze se znalostí předpokládané budoucí spotřeby energií ve společnostech je možné optimálně navrhnout jejich zdroje.

FVE

Fotovoltaické elektrárny budou díky své flexibilitě obnovitelným zdrojem energie nejčastěji využívaným energetickými společnostmi.

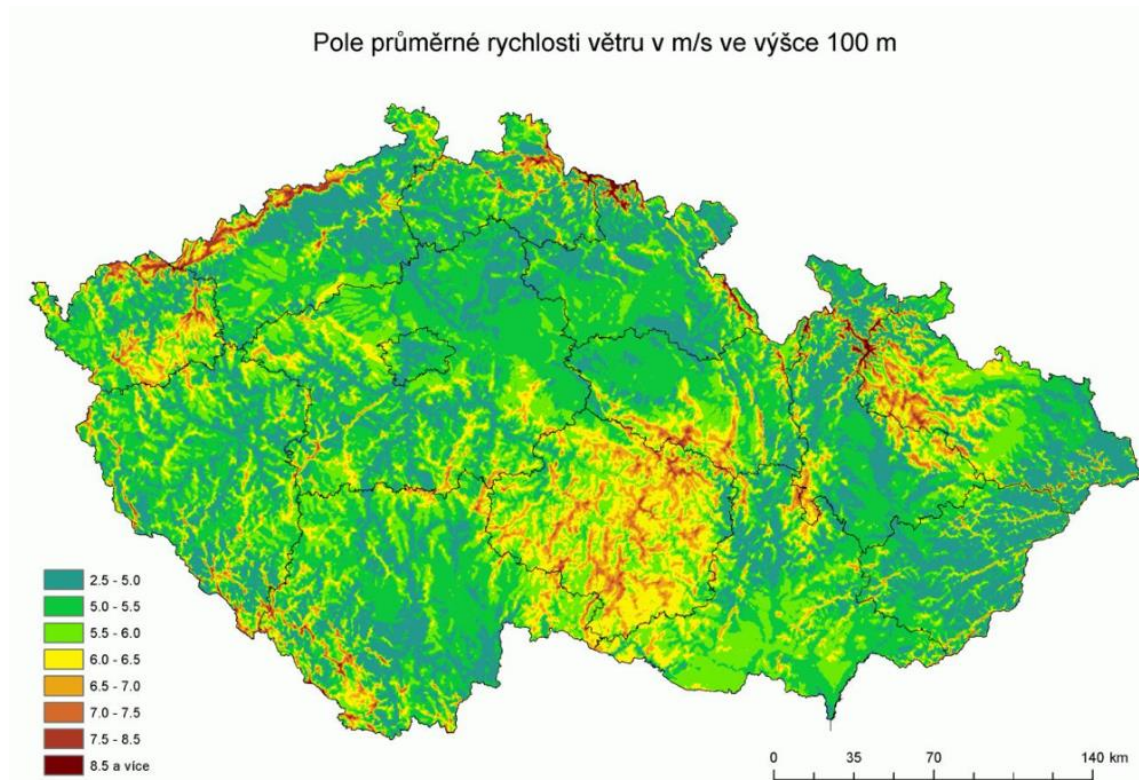
Jak ukazuje mapa výše, průměrný roční úhrn slunečního záření dopadajícího na území ČR poněkud klesá ve směru od jihovýchodu k severozápadu našeho území. Pro konkrétní instalace u energetických společností bude však mnohem důležitějším parametrem celková využitelná plocha střech s ohledem na:

- jejich orientaci ke světovým stranám (ideální umístění panelů je při orientaci na východ/západ, kdy dochází k maximálnímu využití vyrobené energie během dne) a jejich sklon,

- statickou únosnost střech a jejich stav (montáž FVE na střechu, která bude v nejbližší době potřebovat rekonstrukci, je vhodné plánovat až na dobu po této rekonstrukci),
- podíl plochy střech zastíněný celoročně vyššími okolními nebo přímo na střeše umístěnými objekty (komíny, vikýři apod.),
- podíl plochy střech, který by bylo případně vhodné využít pro instalaci solárně-termických kolektorů sloužících k ohřevu užitkové vody, případně i k přitápění
- stavebně-technickou připravenost střechy z hlediska požární ochrany

Zejména v případě nedostatečné plochy vhodných střech je vhodné zvážit také pozemní instalaci FVE, zejména na zpevněných plochách, pro které není jiné využití.

VtE

V současné době je už možné uvažovat o instalaci větrných elektráren tam, kde průměrná rychlost větru ve výšce 100 metrů nad povrchem dosahuje alespoň 5,0-5,5 metrů za sekundu. Mapa výše ale podává o vhodných lokalitách pouze orientační přehled. Proto je v praxi nezbytné prověřit větrné podmínky konkrétní lokality dlouhodobým měřením realizovaným odbornou firmou, které obvykle trvá jeden rok.

Zároveň je třeba počítat s časovou náročností projednávání záměru výstavby VtE, a to jak s orgány ochrany přírody (vliv na krajinný ráz, chráněná území a na zvláště chráněné druhy živočichů), tak s institucemi hájícími zájmy civilního letectví a zejména obrany státu (ochranná pásma vojenských letišť a radarů a vojenské letecké koridory a výcviková území).

Kromě přírodních podmínek a stanovisek státních úřadů využití potenciálu VtE zásadně ovlivňuje jejich akceptovatelnost pro obyvatele dotčených obcí. Větrné elektrárny jsou samy o sobě vysoké objekty, které jsou navíc z logiky věci umísťovány do větrnějších (a tedy vyšších) poloh v krajině, kde tvoří novou významnou dominantu. Jejich vnímání může být různé, proto doporučujeme jejich výstavbu

projednávat od počátku záměru trpělivě a otevřeně s dotčenou veřejností, která musí vidět jasné ekonomické a environmentální přínosy VtE. Ty po počáteční vstupní investici, jejíž výše si ve většině případů vyžádá vstup dostatečně finančně silného investora do projektu, dodávají po dlouhou dobu značné množství elektřiny, a to hlavně v chladném, větrném období roku, zatímco fotovoltaické elektrárny vyrobí devadesát procent z roční výroby energie od března do října, a tak se tyto dva obnovitelné zdroje energie v průběhu roku dobře doplňují.

BIOMASA, BIOPLYN

Velkou výhodou biomasových tepláren (vyrábějí teplo i elektřinu) nebo výtopen (vyrábějí pouze teplo) a bioplynových stanic (dále jen „BPS“) je nezávislost jejich výkonu na počasí, který tak lze regulovat podle aktuální spotřeby energií, resp. i poptávky po dodávce chybějící el. energie do elektrizační soustavy. Zásadní nákladovou položkou pro provoz jsou u nich náklady na palivo, které u ostatních OZE chybí. Proto při rozhodování o tom, jak zapojit do energetického systému obce využívání biomasy a/nebo bioplynu je podstatné dlouhodobé zajištění palivových vstupů za předem známé, stabilní ceny. A to ať už z vlastních zdrojů (těžební zbytky z obecního lesa a pro BPS kaly z čistírny odpadních vod nebo biologicky rozložitelná část komunálních odpadů) nebo na základě dlouhodobých smluv s ostatními vlastníky lesů a se zemědělskými subjekty hospodařícími v okolí, které mohou zajistit pro BPS vhodnou, cíleně (a udržitelně) pěstovanou biomasu. Finanční prostředky takto vynaložené navíc zůstanou u subjektů v regionu, stejně jako nově vytvořená nebo stávající, takto stabilizovaná pracovní místa v lesnictví a v zemědělství. V případě BPS může být přínosem rovněž aplikace digestátu i na tytéž pozemky, na kterých byla předtím sklizena cíleně pěstovaná biomasa pro BPS, a tedy uzavření koloběhu části uhlíku v rámci regionu.

Mělká geotermální energie a vysokoteplotní tepelná čerpadla

Pro systémy společného zásobování teplem lze uvažovat také o využití soustav vrtů využívajících mělké geotermální energie a vysokoteplotních tepelných čerpadel. Mělká geotermální energie je využívána s pomocí vrtů s max. hloubkou do 400 metrů (ale v praxi to bývá i jen 150-200 metrů) a je dostupná na téměř celém území ČR. Kromě zdroje tepla v zimě mohou být tyto systémy také zdrojem chladu v létě a šetřit tak elektřinu, kterou by jinak spotřebovaly klimatizační jednotky. I v ČR již existují jednotlivé instalace s výkonem přesahujícím 1 MWt. Nezbytné je ale počítat s časovými nároky povolovacích procesů pro potřebné soustavy vrtů, záborem plochy, atd.

MVE

Výkon MVE ovlivňuje průměrný roční průtok vody v metrech krychlových za vteřinu a spád v metrech v místě instalace elektrárny. V úvahu zatím připadá zejména rekonstrukce se zvýšením výkonu stávajících vhodně umístěných MVE. I tak, vzhledem k náročnosti projednávání zásahů do vodních toků s orgány ochrany přírody, je nezbytné počítat s časovými nároky povolovací procedury. Zároveň se však jedná o relativně stálý zdroj elektřiny, zatížené jen poměrně nízkými provozními náklady.

NA ZÁVĚR

Vzhledem k různorodosti OZE, z nichž u některých (FVE, VtE) nelze regulovat výrobu energie podle její momentální potřeby, je nezbytné, aby optimální mix OZE zejména pro větší energetické komunity zahrnující např. území celé obce, navrhla firma s dostatečnými zkušenostmi s integrací jednotlivých OZE do uceleného systému, a to včetně případné akumulace energie v různé formě v době jejího přebytku. Konkrétní provedení instalací jednotlivých OZE pak doporučujeme svěřit renomovaným specialistům na tyto OZE stejně tak jako možnosti kombinace jednotlivých OZE v daném území.

5 Doporučení kroků k založení energetického společenství

Vzhledem ke skutečnosti, že energetická společenství se v ČR teprve ke konci r. 2022 začala přenášet do odpovídající legislativy, je jejich založení v současné době významně závislé na lokálních podmínkách měst a obcí. Nicméně, ani propsání energetických společenství např. do energetického zákona nepomůže se založením a faktickým procesem, pomůže spíše s motivací a s ekonomickým zvýhodněním energetických společenství v ČR.

Obecné kroky k založení energetického společenství na úrovni města a obce lze v tuto chvíli shrnout následovně:

1. Zmapování místního potenciálu OZE a jeho využití v rámci města/obce – pokud je zde potenciál významný je vhodné učinit následující kroky
2. Rozhodnutí o organizaci, která bude veškerou agendu spojenou s energetickým společenstvím řešit – může se jednat o stávající organizace (technické služby, městské organizace – příklad statutárního města Brna), či se může zřídit nová organizace – příklad hl.m. Prahy – Pražské společenství obnovitelné energie u menších měst a obcí může tuto funkci plnit MAS – příklad MAS Opavsko.
3. V rámci organizace již probíhají konkrétní činnosti v závislosti na „šíři“ působnosti a objemu činností energetického společenství – záleží, zda se bude jednat o organizaci, která řeší projekty OZE od první myšlenky až po realizaci a provoz včetně dodávky energie, či se jedná o činnosti, související „pouze“ s poradenstvím, apod. V případě, kdy se jedná o komplexní činnosti od prvotní myšlenky až po provoz OZE a případné dodávky, je potřebné vybudovat odpovídající zázemí technické i personální.
4. Nadefinování veškerých činností, které dané společenství může vykonávat – zde pro příklad uvádíme koncept energetického společenství, které obsahuje nejširší pole působnosti:
 - komunikace s klienty - příprava projektů OZE
 - příprava projektových žádostí a technické dokumentace
 - zajišťování externího financování
 - provoz instalací OZE
 - výkup přebytků energie a dodávka energie v rámci společenství/lokality
 - zajišťování reinvestic, oprav, pozáručního servisu
 - monitoring výroby a spotřeby
 - zajištění fakturace a celkového obchodu u výkupu a dodávek
 - případné rozdělení činností mezi Městskou energetickou společností (MES) a energetickým společenstvím v obci
5. Neustálé vyhodnocování celkového systému, příprava nových žádostí a externí financování, či jiné druhy financování, reporting výroby, spotřeby, ekonomiky celkového systému, atd.

6 Využití dotačních programů k energetické soběstačnosti

Využití dotačních programů k energetické soběstačnosti

Modernizační fond – probíhající výzvy

- RES+ – Nové obnovitelné zdroje v energetice: Program na podporu nových nepalivových obnovitelných zdrojů energie.

- ENERGov – Energetická účinnost ve veřejných budovách a infrastruktuře: Podpora komplexních opatření ke zlepšení energetické účinnosti a využití obnovitelných a nízkoemisních zdrojů ve veřejných budovách, budovách státu a veřejné infrastruktuře.

Modernizační fond – plánované výzvy

- KOMUENERG – Komunitní energetika: Program určený na podporu otevřených energetických společenství založených za účelem uspokojení svých energetických potřeb (hlavním účelem není tvorba zisku).

Více informací zde <https://www.sfzp.cz/dotace-a-pujcky/modernizacni-fond/programy/>

Operační program životní prostředí

- Spec. cíl 1.1: Opatření v oblasti energetické účinnosti a snižování emisí skleníkových plynů
- Spec. cíl 1.2: Podpora energie z obnovitelných zdrojů v souladu se směrnicí (EU) 2018/2001, včetně kritérií udržitelnosti stanovených v uvedené směrnici

Více informací zde www.opzp.cz

Nová zelená úsporám

- Podpora instalace OZE na rodinné a bytové domy

Více informací zde www.novazelenausporam.cz

- Podpora zakládání energetických společenství – výzva č. 6/2023

Více informací zde www.novazelenausporam.cz

7 Příklad postupu a harmonogram přípravy konkrétního projektu OZE a sdílení elektřiny

V současné době je téma energetických společenství (ES) velmi aktuální a jak již bylo zmíněno výše, velmi záleží na záměru a lokálních podmínkách každé obce, jakou funkci a jakou „škálu“ činností bude energetické společenství plnit.

Z praxe již existujících ES v rámci EU lze vyvodit následující:

- u energetických společenství není hlavním důvodem pro vznik a fungování zisk, ale podpora při racionálním využití OZE v rámci dané lokality – to však neznamená, že projekty ES by měly být ekonomicky nenávratné a dlouhodobě dotované místní autoritou - naopak ekonomická výhodnost zde musí fungovat a je i „vizitkou“ fungování daného energetického společenství
- hospodářský přebytek daného energetického společenství může být vyplácen konkrétním členům ve formě dividend, či jiného bonusu, využíván k instalaci dalších OZE, či k zajištění ekonomicky přijatelnější ceny energie v rámci daného společenství¹
- energetická společenství mohou plnit různé funkce – nejčastěji to bývá výroba OZE – nejčastěji ze zdrojů fotovoltaika, biomasa, voda, vítr, ale může se jednat i o prodej, služby v

¹ Je samozřejmě nutné počítat se specifikami připravované legislativy, kdy např. návrh zákona lex OZE 2 stanoví rozdělení nejvýše 33 % zisku a jiných vlastních zdrojů pouze mezi své členy, apod.

elektromobilitě, teplárenství, úspory energie, či přímé investice do obnovitelných zdrojů energie

- velikost energetického společenství může být různá od jednoho bytového domu až po tisíce členů – např. belgická organizace ECOPOWER má přes 60.000 členů.

Kroky celkového procesu pro města a obce v ČR lze v tuto chvíli shrnout následovně:

1. Zmapování energetické spotřeby ve vymezené lokalitě
2. Mapování místního energetického potenciálu
3. Zahájení přípravy pro výstavbu nových energetických zdrojů v lokalitě města k pokrytí spotřeby celé vymezené oblasti
4. Zvážit management toků EE v rámci společenství a cílit tak na nulové saldo přetoků (celková výroba ve skupině= celková spotřeba ve skupině). Pro případ přetoků vytipovat významné spotřebiče, které lze podle potřeby spínat (obdoba systému HDO). Vyvarovat se dodávek z přetoků do DS za zápornou cenu.
5. Maximalizace využití dotačních programů pro vybudování zdrojů a potřebné infrastruktury
6. Vytvoření vhodného prostředí a zajištění kapacit pro komunitní energetiku
7. Příprava pro založení energetického společenství v dané lokalitě
8. Zajištění odborné pomoci a financování rozvoje energetického společenství

8 Jednoduché tipy, příklady a zkušenosti z praxe

8.1 Pražské společenství obnovitelné energie

Pražské společenství obnovitelné energie (dále PSOE) bylo zřízeno jako příspěvková organizace hlavního města Prahy rozhodnutím zastupitelstva hlavního města Prahy dne 1. října 2021. Oficiálně zahájilo svoji činnost 1. února 2022.

Organizace byla zřízena za účelem poskytování komplexních služeb a činností souvisejících s přípravou, realizací a provozem výroben elektřiny, tepla případně plynu obnovitelného původu (výrobní OZE). Tyto výrobní OZE budou umístovány jak na budovách ve vlastnictví zřizovatele, tak i doplňkově na nemovitostech na území hlavního města Prahy ve vlastnictví jiných fyzických a právnických osob, které projeví zájem o účast na vzniku a rozvoji tzv. komunitní energetiky formou energetických společenství na území hlavního města Prahy.

Předmět činností PSOE

- Připravovat nové projekty výroben OZE případně v kombinaci s úsporami energie, jejichž investorem bude zřizovatel
- Zajišťovat pro jejich realizaci vhodné financování s využitím dotačních zdrojů
- Provádět zadávací řízení na výběr zhotovitele výroben OZE a realizace úspor energie
- Poskytovat odborný dohled nad samotnou výstavbou výroben OZE a realizací úspor energie;
- Nové výrobní OZE v majetku zřizovatele následně provozovat a energii jimi vyráběnou dodávat do odběrných míst zřizovatele
- Uzavírat smlouvy o dodávce el. energie, smlouvy o dodávce tepelné energie a smlouvy o dodávce plynu pocházející z obnovitelných zdrojů do odběrných míst zřizovatele

- Uzavírat smlouvy o připojení k distribuční soustavě elektrické energie u odběrných a předávacích míst zřizovatele, v kterých bude organizace provozovat výrobní OZE
- Poradenská a konzultační činnost, zpracovávání odborných studií a posudků zejména ve vztahu k realizaci nových výroben OZE a realizaci úspor energie na území hlavního města Prahy
- Výkon jednotného kontaktního místa („one-stop-shop“) za účelem poskytování informací a komplexní technické asistence obyvatelům hlavního města Prahy (příprava energetických posudků, energetických studií, žádostí o podporu apod.) při přípravě záměrů renovace obytných staveb za účelem využití obnovitelných zdrojů případně snížení energetické náročnosti
- Zapojovat se do mezinárodních i národních projektů souvisejících s komunitní udržitelnou energetikou
- Aktivně hledat místa pro „odbyt (využití)“ komunitně vyrobené energie, která není v daném čase spotřebována v místě zapojených výroben OZE (systém nabíjecích stanic, apod.)

V prosinci 2022 Rada hlavního města Prahy schválila strategii PSOE do roku 2026. Do roku 2026 chce PSOE vystavět a provozovat více než 1 600 fotovoltaických elektráren. Na jejich financování získat 800 mil. Kč a celkově tak provozovat obnovitelné zdroje o výkonu 75 MWp, které vyrobí bezmála 80 GWh obnovitelné energie ročně.

Tabulka 1: Cíle PSOE do roku 2026

	2022	2023	2024	2025	2026	Celkem
počet objektů	35	155	320	445	680	1 635
celková investice [mil. Kč]	86	330	480	645	870	2 511
získané externí zdroje [mil. Kč]	25	110	160	215	290	800
instalovaný výkon [MWp]	3	9	14	20	29	75
výroba obnovitelné energie [GWh/rok]	3,2	9,5	14,7	21,1	30,4	78,9
snižování emisí CO₂ [tuny/rok]	1 195	3 586	5 578	7 969	11 555	29 883
úspory [mil. Kč]	30,7	91,2	141,1	202,6	291,8	757,4

Zdroj: Strategie rozvoje společnosti 2022–2026; Pražské společenství obnovitelné energie, p. o.

9 Přílohy

9.1 Doporučení k zadávání veřejných zakázek pro municipality

K tématu veřejných zakázek (VZ) toho bylo sepsáno již mnoho, důležité je, jak se VZ vypisují v praxi a jak jsou potenciální dodavatelé, ale i objednatelé (města a obce) motivováni ke kvalitnímu a smysluplnému plnění.

Lze s jistotou tvrdit, že VZ, které jsou soutěženy pouze na cenu jsou jednodušší na přípravu, nicméně obtížnější na to, aby byl nalezen kvalitní dodavatel, poněvadž v rámci zakázky je potřeba řešit mnohem více parametrů, než pouze výslednou cenu.

Pokud chceme být co nejkonkrétnější a i s ohledem na současnou situaci v ČR, kdy je většina VZ ohledně potenciálních energetických společenství připravována na dodávku a případně i provoz fotovoltaických zařízení, uvedeme zde doporučení, která se týkají především těchto dodávek.

Z hlediska veřejné zakázky je zásadní dobře nastavit parametry zadání a hodnotící kritéria.

Příklady parametrů zadání pro dodávku a provoz fotovoltaických zařízení jsou uvedeny níže.

Technická specifikace

- výrobní, ve kterých budou instalovány výhradně fotovoltaické moduly, střídače a akumulátory s nezávisle ověřenými parametry prokázanými certifikáty vydanými akreditovanými certifikačními orgány dle níže uvedených norem:
 - fotovoltaické moduly IEC 61215, IEC 61730, IEC TS 62804-1, ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45001:2018
 - měniče IEC 61727, IEC 62116, normy řady IEC 61000
 - elektrické akumulátory – dle typu akumulátoru (pro nejčastější lithiové akumulátory IEC 63056:2020 nebo IEC 62619:2017 nebo IEC 62620:2014)
- instalované fotovoltaické moduly a střídače musí dosahovat minimálně níže uvedených účinností při standardních testovacích podmínkách
 - fotovoltaické moduly:
 - 19,0 % pro monofaciální moduly z monokrystalického křemíku
 - 18,0 % pro monofaciální moduly z multikrystalického křemíku
 - 19,0 % pro bifaciální moduly při 0 % bifaciálním zisku
 - střídače
 - 97,0 % (Euro účinnost)
- při realizaci mohou být použity výhradně komponenty s garantovanou životností:
 - fotovoltaické moduly
 - min. 25letá lineární záruka na výkon s max. poklesem na 80 % původního výkonu garantovanou výrobcem
 - min. 10letá produktová záruka garantovaná výrobcem
 - střídače

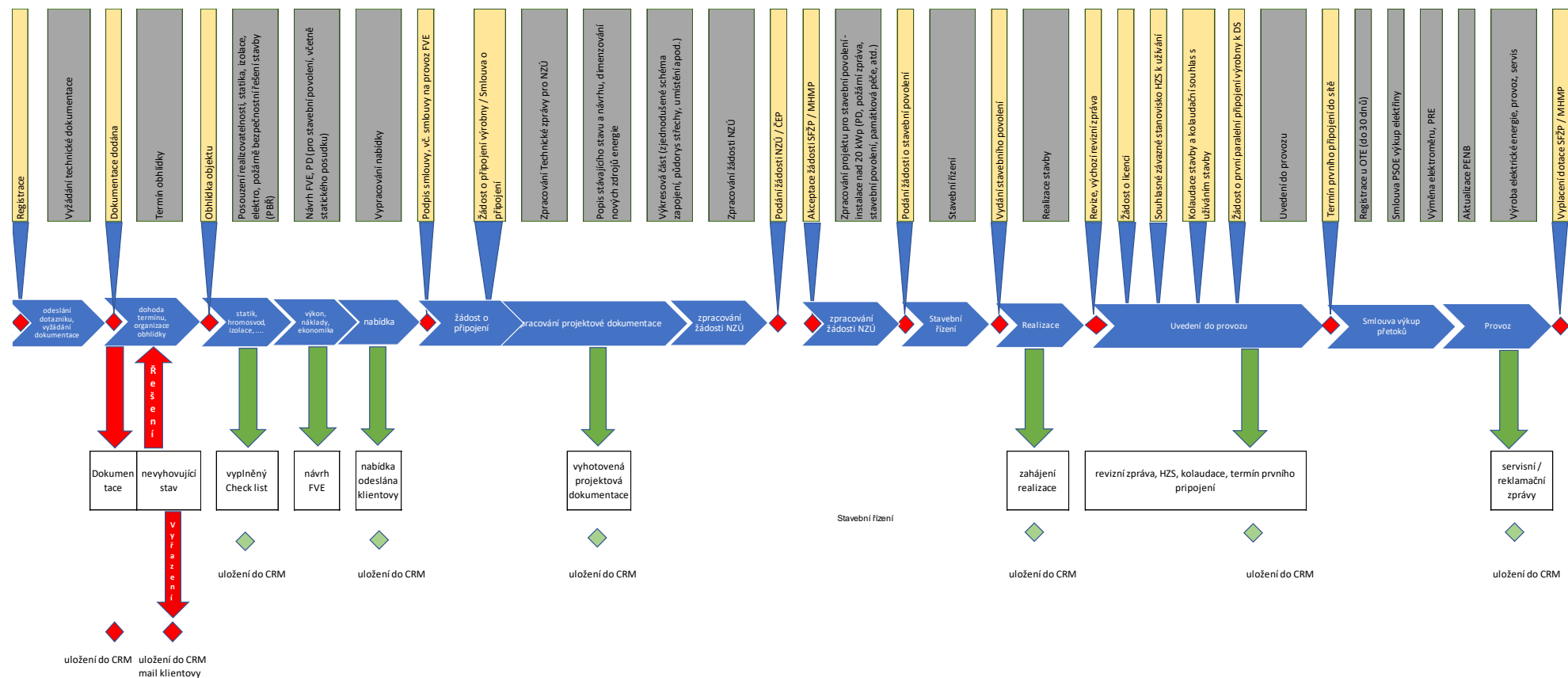
- ČSN EN 50549-1 (330127, záruka výrobce či dodavatele trvající min. 10 let na jeho bezodkladnou výměnu či adekvátní náhradu v případě poruchy či poškození
- elektrické akumulátory
 - záruka s max. poklesem na 60% nominální kapacity po 10 letech provozu, nebo dosažení min. 2 400násobku nominální energie (Energy Throughput)
- instalované měniče musí být vybaveny plynulou, nebo diskretní říditelností dodávaného výkonu do elektrizační soustavy umožňující změnu dodávaného výkonu výroby
- v případě bateriové akumulace jsou akceptovány technologie na bázi lithia, či jiné pokročilejší technologie
- pokud nebude systém instalován s optimizéry nutno vybavit rozvaděčem na střeše v souladu s ČSN 33 2000-7-712 ed. 2, kde dojde k odpojení DC v případě poruchy či vybavení TotalSTOP systémem
- přípojovací standardy a veškeré kalkulace jsou připraveny pro dané distribuční území

Pokud se bavíme o hodnotících kritériích, lze např. navrhnout kombinaci:

- výše nabídkové ceny
- termín (lhůta) dodání FVE
- délka záruční doby (záruka za funkčnost dodávky FVE včetně záruky na stavební práce a použité materiály a výrobky
- termín zahájení mimozáruční opravy

Jedná se pouze o návrh kritérií, je na každém společenství, jaká kritéria jsou pro ně významná a jakou pro ně mají váhu.

9.2 Krokovník pro přípravu realizace FVE městskou energetickou společností u bytového/rodinného domu

9.3 Sdílení elektřiny v bytovém domě

Od 01.01.2023 platí [novela vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou](#), která zavádí úpravu postupu pro rozdělení vyrobené elektřiny v bytovém domě mezi obyvatele bytového domu, v jehož prostorech je výrobní elektřina instalována. Každému zákazníkovi, který se rozhodne v bytovém domě účastnit této formy sdílení zůstávají všechna práva, například právo na volbu a změnu dodavatele elektřiny. Navíc má tento zákazník možnost si zvolit v jakém poměru bude v rámci spolupracující skupiny zákazníků spotřebovávat elektřinu, vyrobenou ve společné výrobní elektřině. Na takto spotřebované elektřině z vlastní výroby uspoří zákazníci obchodní i regulovanou platbu vztahenou na MWh, tedy na objem spotřebované elektřiny. Spotřebu vyrobené elektřiny a záznam průběhu, bude provádět příslušný provozovatel distribuční soustavy (dále jen „PDS“), který hodnoty o vyrobené elektřině zaznamená, zpracuje, vyhodnotí a následně předá operátorovi trhu a obchodníkovi ke zúčtování každému ze zákazníků.

Spolupracující skupina zákazníků podílejících se na této speciálně formě rozdělení elektřiny (dále jen „účastníci sdílení“) sestává z jednoho vůdčího odběrného místa (OMv) a libovolného počtu přidružených odběrných míst (OMP). Všechna tato odběrná místa musí být připojena do jedné hlavní pojistkové skříně, neboť se jedná o sdílení elektřiny bez využití distribuční soustavy.

OMv je odběrné místo účastníka sdílení (byt, provozovna nebo společné prostory bytového domu), ve kterém je připojena výrobní elektřina. Výrobní elektřina (včetně systémů pro ukládání vyrobené elektřiny) je připojena do OMv obdobným způsobem, jakým se připojují výrobní u rodinných domů, tedy za elektroměr OMv (z pohledu PDS). Tento elektroměr musí být vyměněn za průběhový a musí mít schopnost měřit odběr elektřiny ze sítě i dodávku elektřiny do sítě ve čtvrt hodinových intervalech. Instalaci takového elektroměru zajistí příslušný PDS na základě uzavřené smlouvy o připojení (dále jen „SoP“).

OMP jsou odběrná místa účastníků sdílení, kterým je podle definovaného klíče alokována elektřina vyrobená ve zdroji připojeném do OMv a zároveň přímo nespotebovaná v OMv. OMP tak mohou tuto elektřinu spotřebovávat. Za účelem správného rozdělení (alokace) vyrobené elektřiny z výrobní připojené do OMv mezi příslušná OMP, musí být OMP rovněž osazena průběhovým elektroměrem. V tomto případě stačí průběhový elektroměr měřící ve čtvrt hodinových intervalech odběr elektřiny ze sítě. Instalaci elektroměru zajistí příslušný PDS na základě uzavřené SoP, případně její změny.

Odběrná místa zákazníků, kteří se do sdílení elektřiny v rámci bytového domu nechtějí zapojit nebo nespĺňují podmínky pro sdílení (např. nelze instalovat průběhové měření), nejsou mezi účastníky sdílení zahrnuta. Jejich práva a povinnosti přitom nejsou sdílením elektřiny v bytovém domě nijak dotčena.

Připojení a provoz výrobní elektřiny ve vůdčím odběrném místě

Dle stávajícího znění energetického zákona (§ 3) je možné provozovat výrobu bez licence do 50 kWp. Podstatou sdílení vyrobené elektřiny je „virtuální“ rozdělení dodávky do sítě z výrobní instalované v OMv mezi jednotlivá OMP. Z pohledu účastníků sdílení je velmi důležitá optimalizace výše instalovaného výkonu výrobní a klíče pro rozdělení/alokaci vyrobené elektřiny v rámci bytového domu tak, aby byla optimálně uspokojena spotřeba v jednotlivých odběrných místech zákazníků.

U OMv musí být uzavřena smlouva s obchodníkem, který převezme odpovědnost za odchylku pro případné dodávky do distribuční soustavy, a to nejpozději ke dni zahájení sdílení, jinak nebude sdílení aktivováno. Může a nemusí se jednat o stejného obchodníka, se kterým má zákazník v OMv uzavřenou smlouvu na spotřebu elektřiny.

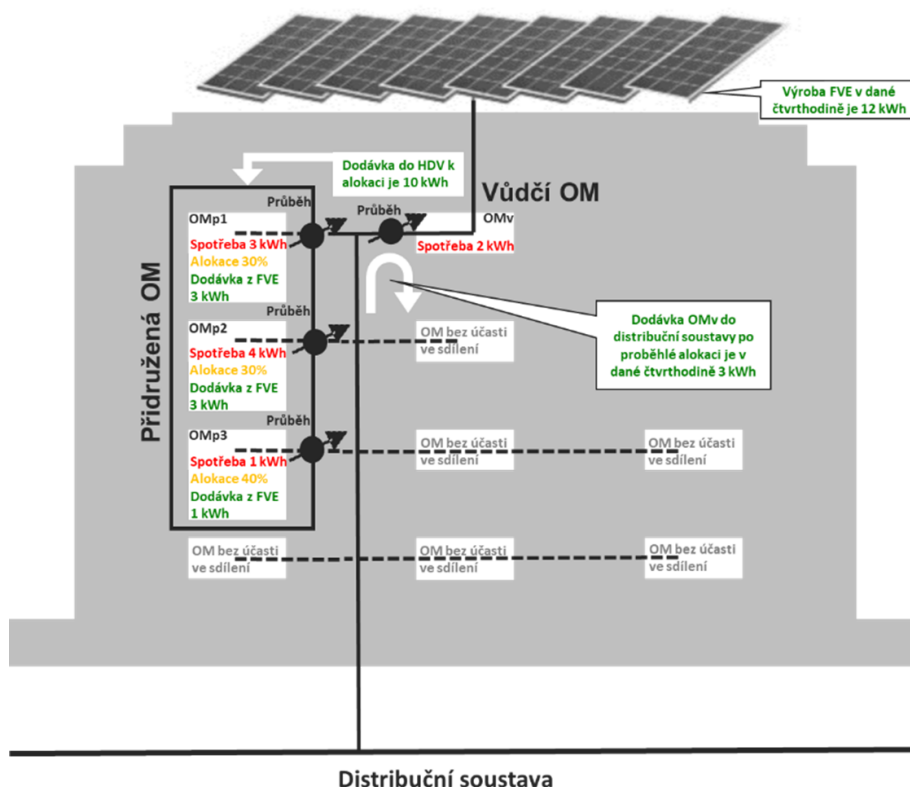
Stanovení alokačního klíče

Je nezbytné, aby si účastníci sdílení elektřiny vzájemně odsouhlasili tzv. alokační klíč, který je obsahem přílohy č. 25 vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou. Podle tohoto alokačního klíče bude při vyhodnocení provedeném PDS pro příslušná OMP (podíly uvedené v procentech) rozdělována elektřina dodaná do hlavního domovního vedení bytového domu (dále „HDV“) z OMv mezi jednotlivá OMP. Do vyhodnocení vstupuje pouze elektřina dodaná z OMv do HDV, tedy ta část výroby, která nebyla v OMv přímo spotřebována.

Alokační klíč sdílení může mít zatím pouze statickou formu (alokace předem smluveného procentuálního podílu pro jednotlivá OMP, maximálně však do výše jejich jednotlivých spotřeb). Množství vyrobené elektřiny z OMv, které se nepodaří přímo spotřebovat v OMv a ani alokovat mezi příslušná OMP, bude PDS vyhodnoceno jako dodávka z OMv do distribuční soustavy. V horizontu několika let se předpokládá rozšíření statického alokačního klíče o tzv. druhé kolo alokace, kdy se část zbylé dodávky z OMv znovu „přerozdělí“ podle poměru zbylých spotřeb OMP.

Fakturace účastníků sdílení elektřiny již bude vycházet z alokací upravených hodnot odběru v jednotlivých OMP a upravených hodnot dodávky do distribuční soustavy z OMv. Fakturace je zajišťována obchodníkem, příp. obchodníkem a PDS, pokud není uzavřena sdružená smlouva s obchodníkem. U jednotlivých OMP dojde v souvislosti s instalací průběhového elektroměru ke změně fakturačního období z ročního na měsíční.

Modelový příklad rozdělení vyrobené elektřiny v bytovém domě

Zdroj: Energetický regulační úřad

- FVE vyrobila v dané čtvrt hodině 12 kWh
- Vlivem spotřeby v OMv (2 kWh) byla dodávka do HDV k alokaci mezi jednotlivá OMp 10 kWh
- Přidružená OM mají nastaven alokační klíč v poměru OMP_1 30 %, OMP_2 30 %, OMP_3 40 %.
- OMP_1 spotřebovalo v dané čtvrt hodině 3 kWh, tato spotřeba byla při nastavené alokaci 30 % z 10 kWh plně pokryta z instalované FVE. Upravená spotřeba pro fakturaci je 0 kWh
- OMP_2 spotřebovalo v dané čtvrt hodině 4 kWh, tato spotřeba byla při nastavené alokaci 30 % z 10 kWh pokryta z instalované FVE z části (3 kWh). Upravená spotřeba pro fakturaci je 1 kWh
- OMP_3 spotřebovalo v dané čtvrt hodině 1 kWh, tato spotřeba byla při nastavené alokaci 40 % z 10 kWh plně pokryta z instalované FVE. Upravená spotřeba pro fakturaci je 0 kWh.
- Potenciál alokace zůstal v rozsahu 3 kWh nevyužit a tím pádem upravená dodávka OMv do distribuční soustavy v dané čtvrt hodině po alokaci je 3 kWh.

Volba dodavatele elektřiny

Všichni účastníci sdílení elektřiny mají i nadále možnost volby svého dodavatele elektřiny. Není podmínkou, aby byl evidován stejný dodavatel u všech odběrných míst, která se sdílení elektřiny v domě účastní.

Účastníci sdílení (OMv i OMp) mohou využívat jednotarifní i dvoutarifní distribuční sazby D i C s výjimkou základních sazeb D01d, C01d a sazby C62d. Zákazníci, kteří mají distribuční sazby D01d nebo C01d a chtějí se účastnit sdílení elektřiny jako OMv nebo OMp si tedy musí požádat o změnu distribuční sazby, zpravidla na D02d nebo C02d.

Jak postupovat při instalaci výroby elektřiny a jejím rozdělení v bytovém domě

Při přípravě a realizaci projektu je na úrovni skupiny účastníků sdílení elektřiny nutno učinit řadu rozhodnutí a kroků. Tyto lze rozdělit do tří základních fází:

1. ověření technické realizovatelnosti projektu v rámci bytového domu
2. instalace solární elektrárny a její připojení do zvoleného OMv
3. registrace OMv a OMp prostřednictvím PDS

Cílem první fáze je identifikovat všechny technické předpoklady stavby a překážky, které by mohly nastat v průběhu samotné realizace projektu a v nejhorším případě celý projekt znemožnit. V této fázi se zájemci mohou obrátit na kvalifikovanou firmu, konzultační společnost, nebo přímo na příslušného PDS. Vždy je nezbytné v rámci přípravy projektu:

- Stanovit počet účastníků sdílení a vybrat vhodné OMv
- Zvolit vhodný instalovaný výkon solární elektrárny, zejména ve vztahu k umístění na objekt bytového domu a ke spotřebě jednotlivých účastníků sdílení,
- V součinnosti s místně příslušným PDS předběžně konzultovat:
 - technické možnosti připojení solární elektrárny
 - možnosti výměny stávajících elektroměrů za elektroměry průběhové
 - u místně příslušného PDS podat Žádost o připojení
- Současně je v této fázi zapotřebí učinit řadu rozhodnutí a právních úkonů - například uzavřít dohodu účastníků sdílení elektřiny, ze které bude zřejmé, jak bude výstavba financována, jaké budou podíly jednotlivých účastníků a současně jaká bude hodnota alokačního klíče při budoucím dělení vyrobené elektřiny mezi OMv a OMp
- V případě vypsání dotačních titulů je možné se rovněž zaměřit na získání investiční dotace na instalaci solární elektrárny.

Ve druhé fázi dochází v případě kladného posouzení propojitelnosti na základě podané žádosti o připojení solární elektrárny příslušným PDS k vydání návrhu Smlouvy o připojení (SoP) s technickými

podmínkami připojení solární elektrárny a následně k její samotné instalaci na objekt bytového domu, k jejímu připojení do OMv a k distribuční soustavě. V této fázi již PDS přidělí výrobně elektřiny EAN pro evidenci dat z výroby a je na provozovateli výroby elektřiny, aby u zvoleného obchodníka zajistil odpovědnost za odchylku pro případné dodávky vyrobené a nealokované elektřiny do distribuční soustavy.

Po splnění podmínek připojení stanovených příslušným PDS v SoP a předložení žádosti o uvedení do trvalého provozu (ověření splnění podmínek připojení solární elektrárny stanovených v SoP - provede příslušný PDS) instaluje PDS u OMv průběhové měření.

Ve třetí fázi, po úspěšném připojení výroby k distribuční soustavě, je nutné příslušnému PDS poskytnout informaci o účastnících sdílení prostřednictvím formuláře, jehož vzor je součástí přílohy č. 25 vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou. Mezi tyto informace patří například identifikace účastníků sdílení, alokované procento dodávky z OMv do každého OMp nebo distribuční sazba odběrného místa. Komunikace vůči PDS probíhá společně, což znamená, že všichni účastníci sdílení poskytují informace pro účely registrace prostřednictvím jednoho formuláře společně. Stejný formulář slouží i k případnému provedení změn v registraci, jako může být například změna alokačního klíče, rozšíření či zúžení seznamu účastníků a podobně.

Ze strany PDS dochází k ověření připravenosti připojení u všech účastníků sdílení elektřiny v rámci jedné registrace. Jedná se o společný projekt, proto pokud by nebylo možné ověřit možnosti připojení u kteréhokoliv z odběrných míst, může PDS registraci OMv a OMp zamítnout jako celek. Proto doporučujeme všem zájemcům o účast ve sdílení důkladně ověřit možnosti připojení (zejména technické předpoklady pro instalace průběhového měření) v první přípravné fázi projektu. Dojde-li k zamítnutí, například z důvodu, že některého z účastníků sdílení nebylo možné ověřit, musí být upravené informace podle přílohy č. 25 vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou poskytnuty PDS znovu. Dojde-li k úspěšnému ověření možnosti připojení u všech účastníků sdílení uvedených v příloze č. 25 vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou, PDS každému zúčastněnému OMp zašle návrh nové SoP nebo dodatek ke stávající SoP. Podmínkou registrace zúčastněného OMp je instalace průběhového měření. Montáž průběhových elektroměrů provede PDS až po uzavření nových SoP, případně nových dodatků těchto smluv. Provozovatelé distribučních soustav společnosti ČEZ distribuce, EG.D a PREDistribuce neúčtují v tomto případě zákazníkům v OMv ani v OMp za vyšší typ měření žádné poplatky.

Dojde-li k uzavření nových SoP nebo jejich dodatků a k instalaci průběhového měření u všech účastníků sdílení elektřiny v daném bytovém domě, provede PDS registraci OMv a OMp u Operátora trhu a zahájí vyhodnocování naměřených hodnot odběru a dodávky podle nastaveného alokačního klíče od 1. dne následujícího měsíce. Informace o registraci OMv a OMp u Operátora trhu budou mít k dispozici také jednotliví obchodníci/dodavatelé účastníků sdílení. Od okamžiku zahájení vyhodnocování naměřených hodnot spotřeby a dodávky podle nastaveného alokačního klíče tak účastníci sdílení dosahují úspory množství odebrané elektřiny z distribuční soustavy.

Praktické postupy týkající se sdílení elektřiny v bytových domech naleznete na webových stránkách jednotlivých provozovatelů regionálních distribučních soustav - [EG.D](#), [ČEZ Distribuce](#), [PREDistribuce](#).

Zpracováno na základě podkladů Energetického regulačního úřadu

9.4 Základní parametry energetického společenství a aktivního zákazníka

Kritérium	1.8.2024 - 30.6.2026		1.7.2026 a dále	
	Energetické společenství	Aktivní zákazník	Energetické společenství	Aktivní zákazník
1. Obec jako člen	ANO příspěvkové organizace, např. školy, domovy pro seniory, sportovní areály, atd.	ANO	ANO	ANO
2. Maximální podíl člena	10% obec však může vytvořit např. energetické společenství s 8 příspěvkovými organizacemi a dvěma jinými subjekty a zíslat tak podíl v rozhodování 80%	NENÍ	N.A.	N.A.
3. Sdílení prostřednictvím veřejné distribuční sítě	ANO	ANO	ANO	ANO
4. Dostupné metody rozdělování elektřiny	statická	statická	dynamická i hybridní	dynamická i hybridní
5. Poplatek za distribuci	ANO Zákon slevu na distribuci sdílení elektřiny nestanovil, zároveň ji však ani nezakázal. ERÚ ji tak může zavést v nové tarifní struktuře, která je na hladině nízkého napětí plánována od roku 2026	ANO Aktivní zákazník má právo sdílet vyrobenou elektřinu s využitím distribuční či přenosové soustavy do jiného předávacího místa výrobce a do nejvýše 10 předávacích míst jiných zákazníků	N.A.	N.A.

Kritérium	1.7.2024 - 30.6.2026		1.7.2026 a dále	
	Energetické společenství	Aktivní zákazník	Energetické společenství	Aktivní zákazník
6. Bezplatná instalace průběhového měření od distributora	ANO do 3 měsíců od podání žádosti u distributora všem členům energetických společenství bez výrobní a členům s výrobnou do 50 kW	ANO do 3 měsíců od podání žádosti u distributora aktivním zákazníkům bez výrobní a s výrobnou do 50 kW	ANO	ANO
7. Různé skupiny sdílení	NE Jakmile se člen společenství již registruje do jedné skupiny sdílení, nemůže se registrovat do jiné	NE Jakmile se člen společenství již registruje do jedné skupiny sdílení, nemůže se registrovat do jiné	N.A.	N.A.
8. Maximální počty členů	ANO 1000 členů, respektive odběrných míst (OM)	ANO maximální počet 11 čísel EAN, tedy 11 předávacích míst (1 vůdčí a 10 přidružených)	NE	NE
9. Teritoriální omezení	ANO 3 sousedící obce s rozšířenou působností (ORP), nebo území hl.m.Prahy	NE	NE	NE

**Projekt: Komplexní nastavení podmínek pro vznik
a provozování energetických komunit
v podmínkách ČR včetně pilotních projektů**

TAČR BETA TITSMZP102

enkocZ

**T A
Č R**

Tento projekt je financován se státní podporou
Technologické agentury ČR v rámci
Programu BETA2.

www.tacr.cz
Výzkum užitečný pro společnost

Ministerstvo životního prostředí